

Samenwerken met gemeenschapsinstellingen om jongeren nieuwe kansen te geven

In februari 2012 hebben de gemeenschapsinstellingen en de gesloten federale centra met de onderwijskoepels en de CLB's een engagementsverklaring afgesloten met het oog op een vlotte samenwerking tussen het onderwijs en de welzijnssector. Intussen is er al geruime tijd overleg tussen de kabinetten en administraties van de beleidsdomeinen welzijn, onderwijs en jeugd en de onderwijskoepels over flexibele trajecten op de grens van onderwijs en welzijn. Daarmee wil men het recht op leren garanderen voor jongeren die in het onderwijs uit de boot vallen. In dit kader werd in Antwerpen het Centraal Meldpunt voor Risicjongeren opgericht. Wij vroegen aan Fabienne Fell van het CMP hoe die samenwerking met de gemeenschapsinstellingen loopt.

Samenwerking met CLB's

"Het Centraal Meldpunt voor Risicjongeren is een net-overschrijdend CLB-project in samenwerking met de Stad Antwerpen. In het Meldpunt werken de vier Antwerpse centra nauw samen om de definitieve uitval van jongeren in Antwerpse scholen zoveel mogelijk te voorkomen door hulp op maat aan te reiken. Hiervoor sluiten wij samenwerkingsovereenkomsten met een uitgebreid netwerk aan partners binnen onderwijs, welzijn en justitie en geven we advies aan hulpverleners (CLB, leerlingbegeleiders, consultants ...) over mogelijke remediëringstrajecten.

Samenwerking met gemeenschapsinstellingen

Al meer dan vijf jaar werkt het Centraal Meldpunt samen met de gemeenschapsinstellingen¹ en het gesloten federaal centrum in Everberg. We bespreken de onderwijsloopbaan en de terugkeer naar school van alle geplaatste Antwerpse jongeren² met de onderwijsdirecteur of leerlingbegeleider van de instelling. Voor jongeren die ingeschreven zijn in een school neemt de instelling contact op met de school om afspraken te maken over materiaalluitwisseling, taken en examens. Als de jongere terugkeert naar school, kan het Meldpunt dan het CLB van de school informeren. Dit alles gebeurt uiteraard in samenwerking met jongere, school, CLB en instelling. Soms kan het nodig zijn

om een coaching-opvang- en/of begeleidingsproject in te schakelen om de integratie op school te ondersteunen of moet er op zoek worden gegaan naar een nieuwe school.

Hardnekkige spijbelaars

Voor jongeren van wie tijdens hun verblijf in de instelling een geschiedenis van hardnekkig spijbelen, verschillende schoolveranderingen en ondoordachte studiekeuzes aan het licht komt, wordt samen met de jongeren en de onderwijsdirecteur of de leerlingbegeleider van de instelling gezocht naar een geschikte richting en een geschikte school. Als een nieuwe school is gevonden, is het de verantwoordelijkheid van de ouders om de inschrijving van zoon of dochter te realiseren. De instelling werkt hier faciliterend door, mits de jeugdrechter toestemming geeft, de jongere de kans te geven om zich samen met de ouders te gaan inschrijven in een school. Als het nodig is, gaat een begeleider van de instelling mee om het inschrijvingsgesprek bij te wonen. Er kunnen dan meteen afspraken gemaakt worden over uit te wisselen studie- en lesmateriaal en het is zelfs mogelijk dat de leerlingbegeleider van de school op bezoek komt bij de jongere. Dat verlaagt de drempel voor de jongere en de school. In de instelling wordt dan weer bekeken welke praktische vakken (o.a. houtbewerking, tuinonderhoud) het best aansluiten bij de opleiding. De vorderingen van de jongere worden gecommuniceerd aan de school. Als de jongere opnieuw instroomt op school, wordt

¹ GI De Kempen (Campus De Hutten, Campus De Markt) en GI De Zande (Campus Ruiselede, Campus Beernem). Voor verdere informatie over de gemeenschapsinstellingen en de gesloten federale centra klik op <https://wvg.vlaanderen.be/jongerenwelzijn/onze-hulpverlening/publieke-jeugdinstanties>.

² Als de jongere en/of zijn/haar ouders toestemming hebben gegeven.

besproken of extra ondersteuning nodig is van bijvoorbeeld een jongerencoach.

Eventueel kan op het einde van de plaatsing ook een centraal netwerkoverleg worden georganiseerd met de verschillende betrokken partijen (jongere, ouders, hulpverlening, school, CLB) om af te spreken hoe de verdere begeleiding of opvolging zal verlopen.

Goed voorbeeld uit de praktijk

Een voorbeeld van een geslaagde samenwerking tussen onderwijs en de instelling is het verhaal van de 16-jarige Sedin³. Deze jongen verbleef de laatste twee jaar afwisselend in de gemeenschapsinstelling en in een gezinsvervangend tehuis. Hij was ingeschreven in een school maar was zelden aanwezig als gevolg van zijn plaatsingen. In de gemeenschapsinstelling merkten de leerkrachten op dat Sedin taalachterstand had maar gemotiveerd was om het Nederlands onder de knie te krijgen. Hij had interesse voor specifieke thema's zoals motors en voetbal en wou hier dan ook over kunnen lezen. De onderwijsdirectie nam contact op met zijn school en in samenwerking werden lessenspakketten samengesteld voor Sedin. Na drie maanden werd Sedin vrijgesteld en kwam hij terug in zijn school. Aanvankelijk liep het goed maar tijdens de examenperiodes kwam hij zelden opdagen. Sedin werd uiteindelijk geplaatst voor een ernstig feit. In samenspraak met de school kreeg hij in de gemeenschapsinstelling de kans een aantal gemiste examens in te halen. Hij behaalde goede resultaten waardoor er beslist werd om hem in te schrijven voor de examencommissie. Zo kon hij op kortere tijd een (graad) diploma behalen. Sedin toonde een grote inzet en motivatie. Ten slotte kreeg de school het bericht dat Sedin geslaagd was voor zijn tweede graad beroepssecundair onderwijs.

Samenwerken met deeltijds onderwijs

Sinds vorig jaar werd onder coördinatie van het Meldpunt een samenwerkingsproject opgezet voor sommige jongeren uit het deeltijds onderwijs waarvoor een persoonlijk ontwikkelingstraject (POT) wordt voorzien na hun verblijf in

de instelling. Dit initiatief kwam er dankzij Toby, een jongen van 17 jaar die al in veel verschillende scholen geweest was. Hij was het laatste schooljaar in vier verschillende scholen ingeschreven. Hij was schoolmoe en spijbelde veel. Om te ontsnappen aan de leerplichtcontroles, veranderde hij van school telkens als het school- en zorgteam te dichtbij kwam. Na een ernstig delict werd Toby geplaatst in een gemeenschapsinstelling. Na een aantal gesprekken met de onderwijsdirectie bleek snel dat Toby geen duidelijk toekomstperspectief had. Voltijds schoollopen wilde hij niet meer, maar een diploma vond hij wel belangrijk om aan werk te geraken. Toby wou op eigen benen kunnen staan! Zijn laatste school was een centrum voor deeltijds onderwijs en daar had hij wel een positieve ervaring, maar de richting horeca beviel hem niet. De onderwijsdirectie, het CLB van zijn laatste school en het CMP stelden na overleg voor om een POT-traject uit te werken. Dit traject zou Toby de mogelijkheid bieden om zijn interesses, talenten en competenties te ontdekken en zo na verloop van tijd terug in te stromen in een deeltijds onderwijs in combinatie met werk. Hij moest nog een hele tijd in de instelling verblijven. De vraag werd dus gesteld hoe hij het best kon worden voorbereid op zo'n POT.

Om de tijd binnen de instelling zo optimaal mogelijk in te vullen, wordt in de instelling al gestart met het POT-traject. Bij aanvang gaan alle partijen (de jongere, ouders, school, CLB, POT-trajectbegeleider en de onderwijsdirectie van de instelling) samen rond de tafel zitten om een actieplan op te stellen waarin doelstellingen voor de jongere worden geformuleerd. De POT-begeleider bezoekt op regelmatige tijdstippen de jongere en spreekt af met de lesgevers van de instelling. Zo wordt heel wat tijd gewonnen. Hoe sneller de jongere de doelstellingen bereikt, hoe sneller hij of zij opnieuw kan instromen in het deeltijds onderwijs."

*fabienne.fell@stad.antwerpen.be, coördinator CMP,
centraalmeldpunt@stad.antwerpen.be
frans.vanbesien@ovsg.be, eindredacteur*

Antwerps CLB biedt nu ook hulp via chat aan

Antwerpse jongeren vanaf de derde graad basisonderwijs kunnen vanaf nu met hun vragen terecht bij het stedelijk CLB via een onlinegespreksskanaal. Op de chat kunnen ze anoniem en snel antwoorden krijgen. Uit onderzoek blijkt dat meer dan 7 op 10 jongeren voor de virtuele weg kiest en dit zelfs als voorwaarde stelt om het CLB te contacteren.

Het Antwerpse CLB start als eerste met deze vorm van onlinehulpverlening en wil zo de bereikbaarheid van

het CLB verder verhogen. Anoniem een vraag stellen kan dus, al kan het soms eenvoudiger zijn als de jongere zich bekendmaakt, omdat een eventuele doorverwijzing naar verdere hulpverlening dan makkelijker loopt. Een maatschappelijk werker en een psycholoog zullen elke woensdagnamiddag de vragen op de chat beantwoorden.

www.clbchat.be

³ Namen van leerlingen die in dit artikel gebruikt zijn, zijn fictief.